

3. HÁBORÚK, FEGYVERES KONFLIKTUSOK FÖLDRAJZI SAJÁTOSSÁGOKRA VISSZAVEZETHETŐ OKAINAK ÉS KÖVETKEZMÉNYEINEK ELEMZÉSE

/Az itt közölt irodalmat a választott témára vonatkozó dokumentumokkal javasoljuk kiegészíteni./

3.1. A FÖLDRAJZ MEGHATÁROZÓ SZEREPEÉRŐL

MARSHALL, Tim: A földrajz fogságában. Tíz térkép, amely mindent elmond arról, amit tudni érdemes a globális politikai folyamatokról. Bp., 2021. 362 p.

MARSHALL, Tim: A földrajz hatalma. Tíz térkép, amely rávilágít világunk jövőjére. Bp., 2022. 423 p.

NAGY MIKLÓS MIHÁLY: Geográfia és hadelmélet. In: Földrajzi Értesítő, 2022. 1-2. sz. 237-247. p.

https://hungarian-geography.hu/konyvtar/kiadv/FE2002/FE20021-2_237-247.pdf

NAGY MIKLÓS MIHÁLY – SIPOSNÉ KECSKEMÉTHY Klára: Földrajz és biztonság. In: Földrajzi Közlemények, 1997. 3-4. sz. 219-226. p.

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

https://adt.arcanum.com/en/view/FoldrajziKozlemenyek_1997/?pg=228&layout=s

3.2. A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁN KITÖRT KONFLIKTUSOK OKAI, JELLEMZŐI

BARANYAI Gábor: A nemzetközi folyók biztonságpolitikai vonatkozásai. A háború vagy a béke forrásai? In: Nemzet és Biztonság, 2017. 2. sz. 24-42. p.

https://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/neb2017-02-03_baranyai_g_-_a_nemzetkozi_folyok_biztonsagpolitikai_vonatkozasai_a_haboru_vagy_a_beke_forrasai.pdf

BARANYAI Gábor: A víz és a nemzetközi politika: háború vagy/és béke?

<https://vtk.uni-nke.hu/document/vtk-uni-nke-hu/baranyai-gabor-water-wars.original.pdf>

FERCSÁK Balázs: Vallási alapú konfliktusok Afrikában a hidegháborút követően. In: Honvédségi Szemle, 2023. 2. sz. 27-41. p.

https://real.mtak.hu/161866/1/03_FercsakBalazsrendoralezredes_27-41.pdf

ISASZEGI János: Válságövezetek konfliktusai és háborúi. 2015/2016. In: Honvédségi Szemle, 2016. 2. sz. 53-69. p.

https://real.mtak.hu/124637/1/HSZ_2016_144_2_Isaszegi_Janos.pdf

KIS-BENEDEK József: A konfliktusok vallási gyökerei a Közel-Keleten. A vallási elemek jelentősége napjaink fegyveres konfliktusaiban és biztonsági kihívásaiban. In: Hadtudomány, 2018. 2. sz. 79-94. p.

https://real.mtak.hu/82571/1/ht2018_2_81_96_u.pdf

LIGETVÁRI-TAKÁCS Krisztina: Az ivóvíz meghatározó szerepe az afrikai fegyveres konfliktusok kialakulásában. In: Hadtudomány, 2010. 1-2. sz. 170-178. p.

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

https://adt.arcanum.com/hu/view/Hadtudomany_2010/?pg=172&layout=s

MISZLIVETZ Ferenc: Szankcionált jövő. Háború és béke új fejezetei a 21. században. In: Tér, Gazdaság, Ember, 2022. 3-4. sz. 9-35. p.

https://tge.sze.hu/images/dokumentumok/K%C3%B6tetek%20%C3%B6sszes%20cikk/2022.%20X.%20%C3%A9vfolyam%203-4.%20sz%C3%A1m/TGE_2022_10evfolyam_3-4szam_Miszlivetz.pdf

SZALKAI Attila: Az édesvíz a fegyveres konfliktusok hátterében Nyugat- és Dél-Afrika országaiban. In: Hadtudományi Szemle, 2011. 3. sz. 99-106. p.

https://epa.oszk.hu/02400/02463/00010/pdf/EPA02463_hadtudomanyi_szemle_2011_3_099-106.pdf

TAKÁCS Attila Géza: A posztmodern háborúk jellemzői. In: Honvédségi Szemle. 2016. 3. sz. 20-36. p.

<https://kiadvany.magyarhonvedseg.hu/index.php/honvszemle/article/view/415/399>

3.2.1. ETNIKAI KONFLIKTUS: A DÉLSZLÁV HÁBORÚ

ADORJÁN Zsuzsanna: A koszovói időzített bomba történelmi előzményei. In: Honvédségi Szemle, 2023. 2. sz. 90-102. p.

<https://kiadvany.magyarhonvedseg.hu/index.php/honvszemle/article/view/947/888>

BÁLINT István – BOZÓKI Antal – LOVAS István: Kosovo. Ki a bűnös? Események, kommentárok, dokumentumok. Bp., 2001. 10-20. p.

BOTTLIK Zsolt: A koszovói válság etnikai földrajzi okai. In: Etnikai földrajzi kutatások a Kárpát-Balkán régióban. Szerk. B. Zs. 2. bőv. kiad. Bp., 2016. 27-74. p.

https://evfm.elte.hu/media/9d/fb/edbb949ac1a1a0cfd2ea575439feaf756abaffaadb54b9009b5b96bd83c7/evfm_konyv_bel%C3%ADv_uj.pdf

DORKA Dóra: Koszovó: Egy új állam születése Európában? Az önrendelkezési jog diadala. In: Debreceni Jogi Műhely, 2008. 3. sz. 33-40. p.

<https://szakcikkadatbazis.hu/doc/7362725>

JUHÁSZ József: Koszovó útja a függetlenségig. In: Nemzet és Biztonság, 2008. 67-77. p.
http://nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/juhasz_jozsef-koszovo_utja_a_fuggetlensegig.pdf

KATONA Péter: A koszovói konfliktus történeti háttere. Adalékok egy etnikai konfliktus okainak megértéséhez. In: A Balkán és a keleti kérdés a nagyhatalmi politikában. Szerk. Árvay Viktor, Bodnár Erzsébet, Demeter Gábor. Bp., 2005. 217-241. p.
<https://n9.cl/hgrpgw>

ÖRDÖGH Tibor: Határtalanul – Határviták a Balkánon. In: Autonómia és önrendelkezés a Balkánon. III: Balkán konferencia. Szerk. Ö. T. Bp., 2021. 125–151. p.

Regionális átalakulási folyamatok a Nyugat-Balkán országaiban. Szerk. Horváth Gyula, Hajdú Zoltán. Pécs, 2010. 231-246. p. (Régiók Európája; 4.)

REMÉNYI Péter: Községi szintű etnikai diverzitás változása a Nyugat-Balkánon 1991–2011 között. In: Állam- és nemzetépítés a Nyugat-Balkánon. Bp., 2014. 7-25. p.
https://www.academia.edu/download/38654186/nyugat_balkan3.pdf#page=7

TELBISZ Tamás: Sűrített Balkán. In: A Földgömb, 2023. 3-4. sz. 56-69. p.
<https://afoldgomb.hu/latest-cover/a-foldgomb-2023-marcius-aprilis/suritett-balkan>

TÖRŐ Lajos: A délszláv háború történelmi okai, eseményei és következményei. In: Hadtudományi Szemle, 2015. 1. szám. 270-282. p.
http://epa.niif.hu/02400/02463/00026/pdf/EPA02463_hadtudomanyi_szemle_2015_01_270-282.pdf

3.2.2. KULTURÁLIS-ETNIKAI KONFLIKTUS: AZ OROSZ – UKRÁN HÁBORÚ

ENGELBERTH István: Az orosz–ukrán háború gazdaságföldrajzi megközelítésben. In: What will our Future be Like? Szerk. Tibor János Karlovitz. Großpetersdorf, 2023. 336-349. p.
<https://real.mtak.hu/170988/1/tarstudkotet2023.pdf#page=336>

FEDINEC Csilla – RÁCZ András – ROMSICS Ignác: Az orosz–ukrán konfliktus történelmi háttérrel. Bp., 2023. 65-90. p.

FEHÉR Diána: A soknemzetiségű Krím-félsziget az orosz–ukrán kapcsolatokban. In: Pro Minoritate, 2010. nyár, 84-105. p.
<https://prominoritate.hu/wp-content/uploads/2019/05/ProMino10-2-05-Feher.pdf>

HORTAY Olivér – FÜRÉSZ Gábor: Egy új hidegháború küszöbén. Három mítosz, amelyet megdöntött az orosz–ukrán konfliktus. Bp., 2023. 10-87. p.

KARÁCSONYI Dávid: Ukrajna kétarcúságának etnikai földrajzi háttere. In: Etnikai földrajzi kutatások Köztes-Európában. Szerk. Bottlik Zsolt. Bp., 2018. 43-62. p.

https://evfm.elte.hu/media/85/dc/0a68fd5e939baef3782da4893ddd884d2454f426be73798234532b9f2741/evfm_konyv_02_jav.pdf

PAPP Kristóf Csaba: Az orosz–ukrán háború alapvető okai. In: Honvédelmi Szemle, 2024. 3. sz. 46-59. p.

<https://n9.cl/dpmfe0>

SCHMIDT Mária: Láttelek az orosz–ukrán háborúról. Bp. 2022. 125-209. p.

SZILÁGYI István: Az orosz geopolitikai gondolkodás. Áttekintés. In: Geopolitikai Szemle, 2019. 1. sz. 9-39. p.

<https://core.ac.uk/download/pdf/229457165.pdf>

TURCSÁNYI Károly – HEGEDŰS Ernő – MOLNÁR Gábor: A 2022-ben kezdődött orosz–ukrán háború klasszikus geopolitikai, geostratégiai háttere a hadviselő felek szempontjából. In: Katonai Logisztika, 2023. 3-4. sz. 8-73. p.

<https://real.mtak.hu/196451/1/KatLog6.pdf>

TURCSÁNYI Károly – MOLNÁR Gábor: A 2022-ben kirobbant orosz–ukrán háború történeti és geopolitikai hátterének orosz megközelítése. In: Katonai Logisztika, 2022. évi 3-4. sz. 5-45. p.

<https://real.mtak.hu/196390/1/KatLog5.pdf>

3.3. A MODERNKORI HÁBORÚK KÖVETKEZMÉNYEI

3.3.1. A DÉLSZLÁV HÁBORÚ UTÓÉLETE

HASANOVIĆ-KOLUTÁČZ Andrea: A boszniai háború hatása Tuzla kanton társadalmi – etnikai viszonyaira. In: Modern Geográfia, 2010. 1. sz. 24-52. p.

http://real.mtak.hu/136707/1/hasanovickolutacz_andrea_2010_1.pdf

HIDVÉGHI Balázs: Geopolitikai változások a Balkánon. In: Közép-Európai Közlemények, 2019. 1. sz. 191-199. p.

<https://www.analecta.hu/index.php/vikekkek/article/view/12421/12280>

KOVÁCS Zoltán: Koszovó függetlenné válásának regionális és globális következményei. In: Hadtudomány, 2014. 1. sz. 195-204. p.

https://real.mtak.hu/18717/1/15_KOVACS_ZOLTAN.pdf

KUTI Klára Ilona: A délszláv háború és következményei. Bp., 2014. 64 p.

<https://tinyurl.com/4mketp7n>

REMÉNYI Péter: A nyugat-balkáni területi rendezés és a térség új geopolitikája. In: Mediterrán és Balkán Fórum, 2019. 3. sz. 23-38. p.

<https://real.mtak.hu/100938/1/a%20nyugat-balk%c3%a1ni%20ter%c3%bclet.pdf>

SZABÓ A. Ferenc: Az egykori jugoszláv területeken végbement „etnikai tisztogatás” demográfiai következményei. In: Szakmai Szemle, 2005. 1. sz. 102-114. p.

https://hhk.uni-nke.hu/document/hhk-uni-nke-hu/2005_1_szam.pdf#page=103

3.3.2. AZ OROSZ – UKRÁN HÁBORÚ KÖVETKEZMÉNYEI

CSERNICSKO István: Nyelvi (emberi) jogok, jogsértések és biztonság politika összefüggései Oroszország Ukrajna elleni háborúja tükrében. In: Fórum Társadalomtudományi Szemle, 2022. 2. sz. 3-30. p.

DEÁK Zsuzsanna: Az ukrajnai konfliktus hosszútávú hatásai az élelmiszerellátás biztonságára. In: Gradius, 2022. 2. sz. 1-7. p.

http://real.mtak.hu/156373/1/2022_2_AGR_002_Deak.pdf

HALMAI Péter: Háborús sokk és gazdaság. In: Magyar Tudomány, 2023. 9. sz. 1101-1111. p.

https://epa.oszk.hu/00600/00691/00242/pdf/EPA00691_mtud_2023_09_1101-1111.pdf

Hogyan súlyosbítja Oroszország Ukrajna elleni inváziója a globális élelmiszerválságot?

<https://www.consilium.europa.eu/hu/infographics/how-the-russian-invasion-of-ukraine-has-further-aggravated-the-global-food-crisis/>

MOLNÁR D. Erzsébet – PALLAY Katalin – MOLNÁR D. István – DARCSI Karolina: Ukrajnai menekültválság és a belső menekültek helyzete a Beregszászi járás határ menti településein 2022-ben. In: Tér és Társadalom, 2023. 4. sz. 82-97. p.

http://real.mtak.hu/182792/1/4_3497.pdf

SZÖLLŐSI Mátyás: Ottmaradók. Kárpátalja a háború árnyékában. In: A Földgömb, 2022. 7-8. sz. 24-37. p.

https://epa.oszk.hu/03000/03037/00085/pdf/EPA03037_foldgomb_2022_07-08.pdf#page=14

Összeállította:
Boros Bálint